

de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon
Jolanda Buursma

Kenmerk
1969226666

Datum
20 mei 2025

Onderwerp

Diverse verkeersonderzoeken en -besluiten

Geachte leden van de raad,

De verkeersvisie is eind 2021 vastgesteld. Deze vormt de basis om op gestructureerde wijze invulling te geven aan verkeersopgaven binnen onze gemeente. Naar aanleiding van de acht opgaven binnen de verkeersvisie spelen er op dit moment een groot aantal complexe afzonderlijke verkeersvraagstukken die uiteindelijk toch allemaal weer in elkaar haken. En waarbij elk afzonderlijk project consequenties heeft voor het andere project. Wij kunnen ons voorstellen dat het overzicht wellicht wat ontbreekt waardoor er vragen zijn ontstaan. Op dit moment wordt er nog hard gewerkt om alle projecten qua proces op elkaar af te stemmen met alle belanghebbenden. In deze raadsbrief en in de raadsactiviteit van 2 juli 2025 willen wij daarom duidelijkheid scheppen m.b.t. de stand van zaken, wat er al gedaan is, wat er nog op de planning staat en ook waar en wanneer er voor college en uw raad beslisruimte zal zijn.

Het is verder belangrijk om te weten dat een (groot) deel van de hoofdwegenstructuur van de gemeente Westerkwartier bestaat uit wegen die niet in eigendom zijn van de gemeente (Rijks- en provinciale wegen). De verkeerssituatie op de gemeentelijke wegen is echter wel afhankelijk van het functioneren van deze wegen.

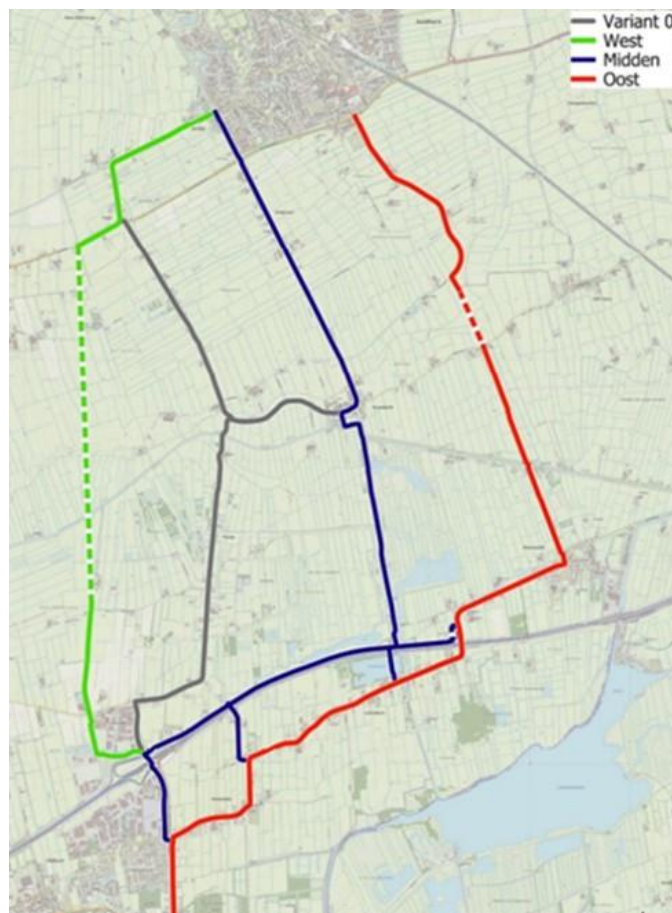
De volgende onderwerpen worden één voor één nader toegelicht:

1. Fietspad Leek-Zuidhorn
2. Mobiliteitsverkenning Westzijde
3. Aanpak rotondecomplex N372/A7
4. Uitvraag rondweg Leek-Tolbert met parallelstructuur A7
5. Raadsactiviteit

1. Fietspad Leek-Zuidhorn

Samen met de provincie Groningen is gewerkt aan een gedegen variantenstudie. In deze studie zijn verschillende oplossingsrichtingen uitgewerkt en met elkaar vergeleken. Op basis van deze studie is het volgende geconcludeerd:

- De variant west (groene lijn) biedt koppelkansen ten aanzien van recreatieve doeleinden en de fietsontsluiting naar Niekerk. Deze variant is vanwege de aanwezige natuurwaarden en de daaromtrent geldende beperkingen, niet haalbaar.
- Variant oost (rode lijn) heeft in verhouding met andere varianten een geringe meerwaarde.
- Variant midden (blauwe lijn) met kruising van de A7 t.p.v. het bestaande viaduct bij Leek is een goede oplossing, die binnen de beschikbare middelen gerealiseerd kan worden.
- Variant midden met kruising van de A7 ter plaatse van het Lettelberterdiep is de beste oplossing, maar is niet realiseerbaar binnen de beschikbare middelen. Om de A7 te kruisen moet een nieuw kunstwerk (brug of tunnel) worden aangelegd.

In de verkenningsfase is nadrukkelijk onderzocht of de voorkeursvariant van de gemeente Westerkwartier, nl. de westelijke variant, haalbaar zou zijn. Dit bleek echter niet mogelijk op basis van de regelgeving en natuurwaarden (gebied maakt deel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en hoe deze zich verhouden tot een eventueel fietspad.

De variant midden met een tunnel onder de A7 ter hoogte van de Lettelberterdijk wordt door zowel de provincie als gemeente als de beste variant gezien. De tunnel is echter zwaar kostenverhogend met meerkosten geraamd op ongeveer € 7 miljoen. Dekking hiervoor is niet aanwezig. Onderhand is de tunnel wel voorgedragen in het extra maatregelenpakket van het BO-MIRT (meerjarenprogramma van het Rijk). Daarnaast zal vanuit de provincie en gemeente nog aanvullende financiering plaats moeten vinden. Vooralsnog kan de tunnel dan ook alleen als intentie worden gezien.

In afwachting van de financiering van de tunnel kan nu wel een aanzienlijke verbetering van het fietsnetwerk worden gerealiseerd door het opwaarderen van de Lettelberterdijk en de aanleg

van een fietspad langs het Hoendiep oostzijde. Deze maatregelen zijn onderdeel van de beide varianten midden zodat er nooit sprake zal zijn van kapitaalvernietiging. Met het verbeteren van de fietsverbinding over Het Mienscheer, parallel aan de A7, zal in afwachting van een besluit over een tunnel minimaal worden geïnvesteerd.

Financiële impact

De variant midden ligt in zijn geheel in de gemeente Westerkwartier. De provincie heeft € 3,2 miljoen gereserveerd ten behoeve van deze fietsverbinding. In afwachting van mogelijk aanvullende dekking uit rijksmiddelen hebben wij in onze vergadering van 20 mei 2025 ingestemd met de verdere planuitwerking en ter visie legging van de route. Hiervoor hebben we een investeringsbijdrage van € 875.000 toegezegd, te weten 25% van de totale investering. Dit krediet wordt opgenomen in de tweede bestuursrapportage 2025 die we aan uw raad voorleggen ter instemming, met als dekking de al door u in de meerjarenbegroting beschikbaar gestelde verkeersmiddelen voor de uitvoering verkeersvisie.

Vervolgstappen/ communicatie

De variantenstudie wordt via de projectwebsite ter visie gelegd. Ingebrachte visies worden behandeld in een reactienota. Vervolgens zal het geheel gebaseerd op bovenstaande besluitpunten ter vaststelling worden voorgelegd aan GS en aan ons college van B&W.

2. Mobiliteitsverkenning Westzijde

Onze gemeente is volop in ontwikkeling. Er komen meerdere grootschalige (mogelijke) ontwikkelingen samen:

- 380 kV verbinding.
- Water- en natuuropgaven.
- Lelylijn.
- Ontwikkeling bedrijventerrein Leeksterveld.
- Woningbouwprojecten zoals Oostindie Leek en Oostergast Zuidhorn.
- Verschillende infrastructurele projecten zoals:
 - Aanpak en het onderhoud van de provinciale wegen N388, N355, N372, N979,
 - Analyse rotondecomplex bij de aansluiting van de N372 op de A7.
 - Nieuwe fietsverbinding tussen Zuidhorn en Leek,
 - Mogelijke wegverbinding tussen de N979 en de A7 ten westen van Leek en Tolbert (rondweg), inclusief een parallelstructuur.
 - Mogelijk nieuw munitiedepot van Defensie in het Lauwersmeergebied

Ondanks deze ontwikkelingen ontbreekt er een overkoepelend inzicht in het toekomstig functioneren van mobiliteit in dit gebied. Zonder dit inzicht is het risico groot dat de huidige en toekomstige ontwikkelingen niet leiden tot passende en effectieve infrastructurele maatregelen. Hierdoor is het lastig om de juiste infrastructurele maatregelen te nemen die goed rekening houden met de ontwikkelingen in het gebied. Vragen over vervoersbehoeften, verkeersveiligheid en voorkeuren voor vervoersmodaliteiten blijven onbeantwoord, wat kan

leiden tot inefficiënte of inadequate oplossingen. Een brede mobiliteitsverkenning is daarom noodzakelijk om de (verkeersveilige) bereikbaarheid van dit gebied op lange termijn te waarborgen.

De provincie Groningen (in samenspraak met de gemeente Westerkwartier) start dit jaar dan ook met deze mobiliteitsverkenning met als uiteindelijke doel het identificeren van mogelijke oplossingen om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid van de westzijde van de provincie Groningen te waarborgen tot en met 2040. Tussentijdse resultaten worden ter besluitvorming voorgelegd zodat er een breed draagvlak ontstaat.

Een besluit over het daadwerkelijke realiseren van één of meerdere oplossingen maakt géén onderdeel uit van deze verkenning.

De kosten voor deze mobiliteitsverkenning zijn ingeschat op € 500.000,- en worden gedragen door de provincie Groningen en de gemeente met de verdeling van respectievelijk 75% en 25%. Wij hebben in onze vergadering van 20 mei 2025 ingestemd met een bijdrage van € 125.000 voor de uitvoering van de mobiliteitsverkenning westzijde – dit is 25% van de totaal verwachte kosten, onder voorbehoud van goedkeuring van uw raad op het budget. Wij vragen uw instemming op deze bijdrage bij de tweede bestuursrapportage 2025.

Planning

- Doorlooptijd 2025-2027

3. Aanpak rotondecomplex N372/A7

In 2023 is door bureau Antea onderzoek gedaan naar de verkeerssituatie rondom de A7 bij Leek. Daaruit is naar voren gekomen dat op middellange termijn (2030) maatregelen nodig zijn voor een adequate verkeersafwikkeling en het voorkomen van terugslag van wachtrijen op de A7 bij de afslagen bij Leek. De provincie was in eerste instantie er niet van overtuigd dat er nieuwe maatregelen benodigd zijn, zo kort na de realisatie van het project HOV- Leek waarbij o.a. een bypass vanaf Leeksterhout is aangelegd en een afzonderlijke busbaan vanaf Groningen.

Vorig jaar ontstond er de mogelijkheid van de inzet van BO-Mirt gelden (dit is het jaarlijks Bestuurlijk Overleg van het rijk over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) voor het rotondecomplex. Hierbij is 50% cofinanciering van de gemeente vereist. Deze (cofinanciering) middelen zijn specifiek voor dit doel geraamd binnen de door uw raad vastgestelde grondexploitatie Leeksterveld (kostenplaats 632020-475001). Door deze mogelijkheden gingen het rijk en de provincie overstag om nader onderzoek te gaan doen naar het behouden en verbeteren van de doorstroming van de aansluiting van de N372 op de A7. De provincie levert personele inzet maar geen verdere financiële middelen in de realisatiekosten. Medio vorig jaar is er gestart met een projectgroep bestaande uit vertegenwoordigers van rijk, provincie en de gemeente om tot een maatregelpakket te komen waarbij rekening is gehouden met:

- Tot 2030 voorkomen van terugslag op de A7;
- Continueren van de HOV-verbinding;
- Verbeteren fietsoversteek A7 t.a.v. fietsveiligheid, fietscomfort en raakvlak met op- en afritten A7.

Dit heeft geresulteerd in een gedetailleerde analyse van dit rotondecomplex en de conclusie dat de totaaloplossing echter meeromvattend is. Uit de inventarisatie en analyse blijkt dat de problematiek zich met name manifesteert in de spitsperiodes en dat in de huidige avondspits duidelijke pieken zijn waar te nemen rond sluitingstijden van bedrijven. Een oplossing in de vorm van mobiliteitsmanagement kan zorgen voor meer spreiding in dit verkeer en dit zorgt voor een robuustere situatie die lang(er) kan functioneren. Hier wordt onderzoek naar gedaan vanuit Leeksterhout waarbij gekeken wordt met de bedrijven naar gedragsverandering en wat daarvoor nodig is.

Verder is gebleken dat de voorspelde groei tot 2030 niet binnen de huidige financiële middelen opgevangen kan worden. - Daarbij moet worden opgemerkt dat de woningbouwontwikkelingen en de uitbreiding van Leeksterveld zich nog in een voorfase bevinden. Gezien de nog te doorlopen ruimtelijke procedures- waarin ook de stikstofproblematiek en energiecongestie een rol spelen- is het niet ondenkbaar dat de realisatie van een deel van deze ontwikkelingen pas na 2030 zal plaatsvinden. Dit zou betekenen dat de verwachte verkeersdruk, zoals geschetst voor 2030, zich mogelijk pas op een later moment zal voordoen. Om de verkeerssituatie op langere termijn voldoende te laten functioneren, zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. Er ligt een duidelijke opgave om deze maatregelen nader te onderzoeken (zie kopje mobiliteitsverkenning Westzijde en de haalbaarheidsstudie rondweg Leek-Tolbert). Hierbij dient op netwerkniveau en in bredere context gekeken te worden naar mogelijkheden om de (toenemende) verkeersdruk op en rondom de aansluiting van de N372 op de A7 te beperken.

Ter verbetering van de verkeersdoorstroming en ter voorkoming van terugslag van wachtrijen richting de A7, is nu een maatregelpakket geselecteerd als voorkeursoplossing waarmee wij in onze vergadering van 20 mei 2025 hebben ingestemd. Deze zal tijdens de raadactiviteit van 2 juli worden toegelicht. Dit pakket is passend binnen de beschikbare middelen en de scope van de opgave en zorgt ervoor dat de HOV-verbinding gecontinueerd wordt. Ook bevat de voorkeursoplossing maatregelen voor het bevorderen van de fietsveiligheid. Uit de analyses is tevens inzicht gekregen in mogelijke optimalisaties, ook deze worden op 2 juli nader toegelicht. Afhankelijk van eventuele toekomstige maatregelen buiten het plangebied en afhankelijk van de voortgang van de ontwikkelingen kunnen deze optimalisaties toegevoegd worden. Omwille van de verdere voorbereiding en uitvoering wordt er nu met de provincie gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst.

Planning:

- Besluitvorming Q2 2025.
- Inloopavond Q2 2025.

- Mogelijke start uitvoering Q2 2026.

4. *Uitvraag rondweg Leek-Tolbert met parallelstructuur A7*

In het onderzoek van Antea in 2023 zijn diverse routes onderzocht voor een mogelijke rondweg als oplossing voor de lange termijn verkeersknelpunten. Een aantal varianten heeft een positief effect op de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid van het gebied Leek/Tolbert. De vervolgslag die nu wordt gemaakt, is om te kijken of de onderzochte varianten ook haalbaar en inpasbaar zijn, inclusief kostenraming. De uitgewerkte varianten worden vervolgens doorgerekend in het verkeersmodel, dat dit jaar opgeleverd wordt door RHDV.

Indicatieve planning:

- Oplevering haalbaarheidsstudie Q4 2025.
- Doorrekening en definitieve besluitvorming Q1 t/m Q2 2026.
- Uitkomsten opgenomen in Mobiliteitsverkenning Westzijde Q3 2026.

5. Raadsactiviteit

Naar aanleiding van het agenderingsverzoek van CU en GroenLinks is in het raadsoverleg van 9 april 2025 door wethouder Stomphorst toegezegd een raadsactiviteit te organiseren. Deze raadsactiviteit is inmiddels gepland op 2 juli 2025. Op basis van een presentatie wordt u als raad geïnformeerd over de stand van zaken van de 8 opgaven vanuit de verkeersvisie (die allen raakvlakken hebben met de hierboven toegelichte onderwerpen) en kan/wordt er antwoord gegeven op de specifieke vragen uit het agenderingsverzoek. Ook geven we dan antwoord op eventuele nieuwe vragen die u heeft, bijvoorbeeld naar aanleiding van deze brief.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester
R. Kleijnen, secretaris